

ВПЛИВ ГІПЕРФОРИНУ НА РЕЗУЛЬТАТИ ФАРМАКОТЕРАПІЇ

Причиною великої популярності лікарських рослин або отриманих з них препаратів є стійке переконання в тому, що все натуральне є абсолютно безпечним. Проте, всупереч цій точці зору, такі засоби можуть викликати серйозні побічні реакції, в тому числі ті, які виникають при їх комбінуванні із синтетичними ліками. В останнє десятиліття для усунення проявів депресії легкої та середньої тяжкості в усьому світі використовують препарати із звіробою звичайного (З) (*Hypericum perforatum* L.). Активні сполуки, які містяться у надземній частині З, насамперед гіперфорин, інгібують оборотне захоплення багатьох нейротрансмітерів у структурах головного мозку, в тому числі серотоніну, норадреналіну, дофаміну, глутамату, гамма-аміномасляної кислоти. Ряд наукових систематичних оглядів повідомляє, що З є рівно ефективним із синтетичними антидепресантами, навіть у випадку, коли депресія супроводжує психічні захворювання.

Звіробій, коли його використовують для монотерапії, має цілком прийнятний профіль безпеки. Разом із тим, є повідомлення про небезпечні для життя реакції при його взаємодії з іншими ліками, особливо з тими, які є субстратом для цитохрому P450 і/або Р-глікопротеїну. Зокрема, зниження плазмової концентрації циклоспорину, що підтверджено багаточисельними дослідженнями та клінічними випробуваннями; серотоніновий синдром або летаргія, якщо З призначають одночасно з препаратами – інгібіторами захоплення серотоніну; настання небажаної вагітності внаслідок одночасного приймання гормональних протизаплідних засобів та препаратів З; зниження плазмової концентрації антиретровірусних (індинавіру, невірапіну) та протиракових (іринотекану, іматинібу) засобів. За більшість цих наслідків небажаної взаємодії З з іншими препаратами несе відповідальність гіперфорин, який підвищує активність печінкових ферментів, що знешкоджують ліки.

Р. Б. Косуба, О. О. Перепелиця, В. В. Гордієнко

БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ЧЕРНІВЦІ

ФІТОХІМІЧНА КОРЕКЦІЯ МЕТАЛОТОКСИКОЗУ В ЕКСПЕРИМЕНТІ

За умов глобального забруднення довкілля, зокрема важкими металами (ВМ), актуальним є пошук ефективних, безпечних та доступних лікарських засобів протекції. Привабливість фітофармакологічних препаратів полягає в багатокомпонентності складу чинників у лікарських рослинах, що призводить до м'якої, безпечної політропної дії на організм. Метою роботи стало дослідження антитоксичної і нефропротекторної дій фітокомпозиції "Поліфітол-1" (ПФ-1) за умов кадмієвого і свинцевого металотоксикозу. Експерименти проведено на статевозрілих щурах-самцях, яким упродовж 30 діб вводили кадмію хлорид (0,03 мг/кг), свинцю ацетат (0,3 мг/кг) в поєднанні з ПФ-1. Встановлено, що профілактичне застосування ПФ-1 стримує зниження маси тіла тварин, коригує коефіцієнти маси нирок, серця, печінки, виразніше за умов кадмієвої інтоксикації. Препарат зменшує накопичення

кадмію і свинцю в органах-мішенях (печінка, нирки). ПФ-1 запобігає розвитку патологічних змін у нирках, зменшує пошкодження гепатоцитів, активує ферменти антиоксидантного захисту (каталаза, церулоплазмін). Фітокомпозиція ПФ-1 запобігає нефротоксичній дії досліджуваних ВМ, нормалізує показники іонорегулювальної, екскреторної та кислотнорегулювальної функцій нирок, збільшує швидкість клубочкової фільтрації, стримує ретенційну азотемію, зменшує протеїнурію та втрати організмом натрію. Отже, оскільки ПФ-1 має антитоксичну та нефропротекторну дії, підвищує екскреторну функцію нирок, зменшує накопичення і прискорює виведення кадмію та свинцю, препарат може зайняти належне місце в комплексній терапії у нефрологічній практиці, а також як профілактичний адаптаційний засіб при металотоксикозах.